

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милостя — віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорунжии). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламні неопечатані відні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні допесени по 30 с. від стрічки.

Обдовженє нашого селяньства.

(+) Економічна робота і організація за яку взяла ся особливо в останнім десятиліттю освічена верства рускої суспільности, видимий на тім поли поступ, наповняють справдешною радістю серце кожного широго народовця. Ми наглядно бачимо, що двигаємо ся і ростемо, а се додає заохоти і сили до дальшої народної роботи. Одначе всі ті вірадрні прояви маліють і бліднуть супроти того наглого і страшного занепаду нашого селяньства, супроти того обдовженя, в яким оно загрузло і наче потопаючий розпучливо боре ся, щоби не потонути на дно грізної пропасти. Правда, не лише руске селяньство стоїть на березі сеї страшної пропасти, се проява майже загальна в цілій Европі, а навіть маємо приклади, що в деяких краях селяньство зовсім пропало, втратило свою землю і зійшло на безземельних арендарів або пролетарів. Так нпр. в Англії, де ще в 14 і 15 століттю було заможне селяньство, щезло оно перегадом, а в Ірландії примусово вивласнене перейшло на безземельних арендарів. Такі прояви може не так страшні для народів, що мають могутних і богатих льордів, мають заможних промисловців і купців, але для руского народу, що втратив уже верхню верству своєї суспільности, що не має свідомого міщанства, промислової або купецкої верстви, була би затрата сего коріня, сего пня, яким він держить ся на світі, затратою его ествованя. Тим то не можемо погодити ся з тими теоретиками економічними, що в спролетаризованю нашій суспільности бачать ідеал, до якого треба би змагати рускому народови. Нам треба конечно брати ся до ратованя від загибелі нашого селяньства з усіх сил, бо сеж одинока підвалина нашого ествованя, се корінь, з яким може щезнути і весь нарід. А що крайна до сего пора і що справді велика гроза зависла над его ествованєм, се бачимо з відзивів визначних знавців економічних відносин, на які бажаємо сегодня звернути бачність нашій суспільности, а передовсім бачність наших народних організацій і інституцій, а також бачність руских послів. Годить ся однак при сій нагоді нагадати, що вже перед 25 роками, коли ще небезпечність для руского селяньства не була така грізна, звертав на се увагу в «Ділі» пок. Володимир Барвіньский в цілій серії статей п. з. «Наші довги» (ч. 9—16 1880), «Примусова продаж селяньских і міщанських ґрунтів» (ч. 41—43, 1880) і ин., одначе тоді ще не було належного зрозуміння серед нашій суспільности для таких многоважних справ.

Тепер звертають бачність на сю грозу, яка зависла над усім селяньством цілої держави, визначні політики як нпр. тирольский посол Грабмайр, як др. Фідлер, знамениті правники і економісти як нпр. Зерінг, Гатінгберг і ин. А що йно тепер в Zeitschrift für Volkswirtschaft, Sozialpolitik und Verwaltung оповістив пова-

жну і основну розвідку секційний шеф австрійского министерства справедливости др. Кляйн, творець теперішнього закона цивільного, один з найбільших сучасних правників в Австрії.

Др. Кляйн мав метою, звернути в сій розвідці бачність правительства, державної ради і всеї суспільности на сю обставину, що селяньство щораз більше попадає в довги і що конечно треба обдумати способи, які помогли би ему лекше двигати сей тягар, наколи не має пропасти і щезнути та наймогутнійша і найпевнійша підстава держави. Одначе др. Кляйн не подає конкретних способів, які би довели до сеї мети, его розвідка має більш теоретичне значінє, але всеж замітна она тим, що наукова повага такої міри, як др. Кляйн звертає бачність на се многоважне питанє.

На початку зазначає др. Кляйн, що бистрий зріст обдовженя селян сягає 1870 р. Доба від знесеня панщини аж до 1870 р. в котрій велика власність вельми обдовжила ся, була для селяньства доволі корисна. Запотребованє кредиту між селяньством було в сій добі вельми незначне, сума довгів сплачених селянами в тім часі була значнійша, як сума новозатягнених, ціни рільних плодів були добрі, отже в тім часі коли велика власність попадала в довги, селяньські господарства оплачували ся добре. Від 1870 а особливо від аграрного переселеня в 1873 відносини значно погіршили ся. В 1873 р. обдовженє селяньської власности в Австрії вносять уже більш пів мільярда корон, а в 1887 р. вже більш 5 мільярдів корон, не вчисляючи зобовязань з титулу спадщин. Збільшає ся страшно також число виставлених на ліцитацію селяньских господарств, але з вдоволенєм се зазначити треба, що вельми дрібний є процент таких гіпотечних вірительностей, обезпечених на селяньских господарствах, котрі не находять покритя в осягненій ліцитацією ціні купна. Се стає доказом, що не можна властиво говорити о тім, що селяньська власність обтяжена гіпотечно понад дійсну вартість, лише що селяньські господарства від першого почину були слабо вивіновані і не мали спромоги відповісти новим трудним услівям господарским.

В дальній часті розвідки розбирає др. Кляйн санаційні проєкти, подавані давнійше відомими економістами Штайном і Шефлем, які дораджували витворити для селяньства нову кредитову організацію, оперту на засаді асоціації і обмеженої поруки солідарної цілого стану за гіпотечні довги, зятягнені одиницями. Др. Кляйн доходить на основі оцінки сих проєктів, що дорога там вказана не веде до ціли. Чи в сій, чи в тій формі кредит остає кредитом, то є позичкою з обовязком пізнішого звороту а обмеженє з підмогою нової проєктованої кредитової організації процентової спони о якого $\frac{1}{2}\%$ не було би розвязкою сего досяглого питаня. Теоретично є лише два способи тривкої дійсної поправи відносин селяньства, а іменно, що або здійме ся з него обовязок звороту позичених грошей, або улекшить ся ему спов-

нити сей обовязок піднесенєм продуктивности селяньских господарств. Перший спосіб є неможливий, отже остає друга дорога, то є довести до того, щоби селянам лекше було сплачувати довги, як доси, а се можна осягнути подвигненєм рентовности їх господарств. Як се осягнути, се трудно рішити шаблоново для цілої держави і се полишає др. Кляйн заходам державних і автономічних властей в поодиноких краях.

Др. Кляйн лишає отже способи вказувані давнійшими економістами, щоби улекшувано позички, або обнижувано проценти, а звертає ся до подвигненя рентовности господарств і їх скріпленя меліораційними, дренажними, водними і т. п. спілками, поправою годівлі товару, обезпеченєм корисного збуту плодів, набуванєм штучних навозів і тисячними иншими способами. Він подає отже поміч і пораду лише тим, котрих можна ратувати і котрі самі до сего будуть брати ся. На разі обмежаємо ся сим коротким змістом розвідки, а до сеї справи перворядної ваги для нашій народности повернемо небавом.

Заява.

В наслідок жалоби Управи товариства «Руский Інститут для дівчат» в Перемишлі против редактора «Галичанина» о клевети, поповнені змістом статей в ч. 228—230 з р. 1903 «Галичанина» поміщенях, відбула ся в днях 14. грудня 1903 і 20. лютого 1904 в ц. к. суді повітовім Сек. III. у Львові карна розправа, по переведеню котрої редактор «Галичанина» І. Н. Пелех зістав засуджений на гривну 100 К, на поношенє коштів поступованя карного і безплатне поміщенє вироку в найблизнім числі «Галичанина».

Поміщаючи сей засуд додає редакція «Галичанина» від себе справозданє з ходу розправи, де між иншими помістила зану єї оборонця д-ра Заяца мнимс при розправі зложеноу, в котрій др. Заяц мав висказати, як слідує: «Із кореспонденції переведеної редакцією «Галичанина» і многими лицами, точно поінформованими о ділах Перемишльського «Інститута для дівчат» оказиває ся, що правда, що поділаній дописователем «Галичанина» в інкримінованій дописі заміти били в значительній часті вполні оправдані і що в веденій уомянутої інститута били дійствительно недостатки і неточности, із кореспонденції сей оказалось дальше, що относительно заміта в недостаточности надзора за воспитанницями інститута, як дописовател, так і умістивший інкримінованую допись член редакції «Галичанина» ділали з найлучшей вірі, так як соогласно з сообшеінем дописувателя в найочтевійших кругах явно говорено о фактах в дописі приведеных і т. д. «редакція «Галичанина» признає отвітним не ослатись на доставлених єї численних свідтелей і не давати сему ділу дальшей огласки» і т. д.

Зміст тої заяви є цілком невідний з правдою, позаяк зміст промови оборонця д-ра Заяца був цілком инший і проте ми підписані будучи начочними свідками повисшої розправи судової, виждавши, чи др. Заяц, сам в інтересі правди не схоче повисшого нерекрученого змісту своєї

промови спростувати, заявляємо сим прилюдно, що др. Заяц в той спосіб, як то в числі 41. «Галичанина» з 21. лютого (5. марца) 1904. подано, не говорив, бо оборонці «Руского інститута для дівчат» не тільки були би приневолені против таких висказів застеречи ся, але були би мусіли ще д-ра Заяца потягнути до судової відвічальности за клевету, якої він був би ся змістом такої промови допустив против «Інститута». Противно протокол судової розправи доказує і се підписані кожної хвили або свідки потвердити суть готові, що др. Заяц виразно заявив що статі інкриміновані поміщено в «Галичанині» через недогляд редакторский, що доказу правди весті не буде, бо такого доказу не має і доказу сего зрікаєсь, як небудь з кореспонденцій інформаційних переведених редакцією «Галичанина» виходить, що в «Інституті» були деякі менші несправильности. Із сказаного показує ся, що редакция «Галичанина» хоча чи затерти прикре вражине соромного для неї засуду карного, який була змушена оголосити, вложила в уста свого оборонця д-ра Заяца слова, котрих він при розправі не сказав.

Ми думали, що др. Заяц спростує зміст своєї промови, а коли він сего не здійав, проте в інтересі правди мусимо застеречи ся против подібного підсудування висказів, яких в дійсности не було.

Перемішль, дня 14. марца 1904.
Др. Кость Левинський тр. Др. Теофіл Кормош тр. о. Мирон Подольський тр. председатель Інститута. М. Кравчик тр. управителька Інститута.

Япаньско-росийска війна.

Висліди перепалки під Ченчу.

Пильні читачі наших воєнних заміток тямлять певно, що виправу ген. Мищенка під Ченчу ми назвали з тактичного боку противною его вивідуючій задачі. Росийські часописи представляють єї однак не зовсім безхосенною, хоча була получена зі знатними стратами. Помилувавши вже в десятеро більші страти Япанців, вельми знатною в моральна користь сеї сьмільної заціпки. Притім виявила ся велика стратегічна невмілість япаньских офіцерів. Они сховали ся за мури міста, хоча на 600 кроків перед собою мали височину, з якої козаки могли їх обстрілювати так успішно, що в протягу години мусіли покинути свою «оборонну» позицію, ховаючи ся в безладі за міські будинки. Але ще безумнійшою показала ся япаньска кіннота, яка гальпом причвала на те, щоб почерез неприятельські кулі, зі стратами, передерти ся... у вузкі уллиці міста і там з кінноти перемінити ся хиба в піхоту. Для кінноти найважнійшою бое-

вою обставиною є вільний простор і закритий терен, а колиб его були тут вискакали Япанці і їх кіннота заатакувала пр. з боку Мищенковий відділ, то була би не дозволила ему так легко досісти коний і пофнути ся, а принайменше була би здержала его до часу, коли наспіла помічница, япаньска піхота. Вражине понесеного Япанцями погрому мало дуже корисно для Росий відбити ся на настрою тубольців. Від них засягнув ген. Мищенко язика про страти Япанців і про рухи їх війск. Отже заатакована передна сторожа в Ченчу становить ліве крило армії, яка посуває ся в двох кольонах на ширині 40 кілометрів від Касану до Унсану. Надто одна кольона, очевидно обхідна зміряє на Кане (Канг-ге). Хотяй від Ченчу до ріки Ялю є всего 80 кілометрів, то обчислюють, що з огляду на другі кольони, які певно будуть старатись наступити рівночасно на береги ріки Ялю, щоби тим легше здобути переправу через неї — побита в Ченчу передна сторожа не стане скорше в Віджу, як перд Великоднем. Чи на сей час Япанці задумують розвинути і морську акцію — не можна напевно сказати, але здає ся, що лиман ріки Ялю надає ся для плавби воєнних кораблів, які би підпирали тоді суходутну акцію Япанців. Також не знати ще, де Росияни приймуть Япанців: чи в Віджу, де тепер стоить залогою ген. Мищенко, кермуючи розвідуючими війсками, яких висота вносить 5000 людей, чи аж за рікою. Імовірнійше і тактично оправдане є се друге, але Япанці похваляють ся, що їм удасть ся перешкодити ген. Мищенкови в переправі через ріку і они дістануть его ще по тім боці ріки.

Нові вїсти.

З Петербурга доносять, що 26. с. м. тамошна ескадра зробила прогулку в сторону групи островів Мюлота. «Новик» заздрів якийсь япаньский корабель, догонив его і забравши залогу з десяти Япанців і одинадцяти Китайців на свій поміст та ще і важні письма та карти, затонив само судно. Паровець називав ся «Гавієнмафу» і віз крім провіантів і муніції також дві міни Вітеда на остров Гаянту з групи «Яєних островів», що лежать на 200 кілометрів від Порт-Артура в прямій лінії між ним а Чанаміо. З сего видко, якою небезбечностию для Япанців є свобода рухів порт-артурскої ескадри. — З Токіо доносять, що вночі з середи на четвер Япанці підпривали новий напад на Порт-Артур, головно в цілі переведеня помірів (!) глубиня моря, щоби розвідати, кілько ще треба «брандерів», щоби закоркувати порт-артурску шийку. Здає ся, був се тільки вчас відкритий артурскими батареями і тому неудачний напад, бо прецінь не можна собі представити якихсь помірів моря нічною порою та ще і під градом неприятельских куль. — З Риму доносять, що Япанія хотіла закупити девять для Туреччини побудованих в Анзальдо воєнних кораблів, по висшій ціні, однак Італія

не дозволить сего інтересу, як противного єї нейтральности. — Берлінський Local Anzeiger доносить, що Росия наміряє збільшити свою флоту на велику скалю коштом 300 мільонів рублів. Мають побудувати 15 боевих панцирників і відповідне число торпедовців і вже заключено умови з промисловими товариствами що-до достатчени складових частій для сего величезного підприємства.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІ.** При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядом о вирівнанє залеглої часті о приєднуванє нам нових передплатників.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві вторник: руско-кат. Ніковя, Лїлій; рим.-кат. Вінкентія. — В середу: руско-кат. Зіхарія, Якова; рим.-кат. Келестина.

— **3 Драматичного Товариства ім. І. Котляревського.** Виділ товариства почуває ся до милого обовязку зложити сердечну подяку всім паням і панам, що взяли участь в аматорскім представленю комедії «Льви на мужа», як також Вп. Л. Лопатинському за режисерию. Крім сего складає Виділ сердечну подяку Вп. пп. А. Крушельницькій, Ясеняцькій, М. Волошинової і Пилькову за ласкаву співучість в музично вокальній часті. — До каси товариства в місяці марті вплинуло: Пп. Галя Телішевска чл. вкл. 3 К., Ольга Барвіньска чл. вкл. 3 К., Ол. Барвіньский чл. вкл. 3 К., Юліян Романчук першу половину одноразової вкладки члена добродія 50 К., др. Вол. Бачинський з Бережан за «Ворожбит» 3-40 К., урядники «Дністра» чл. вкл. на руки п. Гулевича 17-20 К., Д. Шухевичівна чл. вкл. 3 К., др. Кулачковский чл. вкл. 4 К., В. Геринович чл. вкл. 1 К., Ол. Будзиновска чл. вкл. 3 К., Ференцевич 1 К., Кружок укр. дівчат за цеголки 100 К., о. Ст. Алексевич з Батятич 2 К., О-п Вендзилович з Грембова чл. вкл. 3 К. і добр. даток 2 К., тов о «Основа» часть доходу з балю 75 К. Складаючи всім жертводавцям щирю подяку, просить Виділ всіх членів і добродіїв Товариства ім. Котляревського, щоби для успішійшого розвою товариства приєднували нових членів, вирівняли залагаючі вкладки, засновували філії товариства і т. п. Для поясненя наведемо тут деякі §§ статута: § 3. Ціль товариства є: влекати та розвивати драматичну штуку в українсько-рускій мові. — § 4. До сеї ціли мають вести: 1. здвигненє, постронє і удержуване буднку театрального у Львові і збиранє складок на сю ціль у всіх краях заступлених в раді державній; 2. позволенє збираня постарє ся виділ у дотячній краєвої політичної власти; 3. заслованє постійного українсько-руского театру у Львові, удержуване і запомаганє українсько-руского вандрівного театру, зорганізованє маріонеткового театру по одержаню концесії; 4. устроюванє аматорских театральних вистав по містах і селах; 5. заслованє драматичної школи, школи деклямації і драматичного сьміву та устроюванє відчитів про драматичну штуку; 6. розписуванє конкурсів і визначуванє премій за драматичні твори оригінальні і перекладані; 7. уста-

Др. Андрій Чайковський.

Моя перша любов.

Зі споминів лімназіальних.

(Конець).

Аж третого дня прийшла Руза. Ми лябетували довго в ніч; в павзах сьпівали. Я виймив нотний свій записник, настроїв гітару і став учити єї: «Як два серця ся а-а кохають — серед красних дней...» Тим «кавалком» мали ми спродувати ся на Різдво...

Так тревало довго-довго, а мій жертвенник любови аж угинав ся під важкими двійками. Я вижидав хвили, коли осьвідчу ся, та хоч така хвиля що-днини попри мене передїтала як метелик, я не мав відваги вхопити єї, і все відкладав на пізнійше. Коли надходив рішучий момент, я почував, що я ще не гаразд підготований, іменно тая форма, в якій я хотів висказати своє чувство, зовсім не відповідна, хоч укладаючи єї день перед тим добачав, я в ній чудо поезії. А коли часом на форму я їй згодив ся, то позиція не відповідала тій позиції, яку я собі уложив. Раз уложив я собі, що треба клякати, а тут саме здивав ся з Рузєю на дворі в болотнисту пору. Другий раз уложив я собі уклонити ся шапкою, а тут як-раз був без шап-

ки. То знов мав ховити єї за руки обі, а я саме держав щось у руці. Біда та й годі! Така періспучість мене страх мучила і я відложив осьвідчєнє до тої хвили, коли будемо продукувати ся з нашим «кавалком». Мимо того всемо мені було весело, я був щасливий. Але любов має своє терня — і я его мусів надїбати на моїй дорозі.

До мене заходив один мій товариш, щирій друг... Я ему зовсім звирив ся, відкрив перед ним свою душу. Він мене ободряв, потішав, і я запросив его на партію лябета з Рузєю... Приходив що вечера і зрадив мене — тяжко зрадив! Де вже нині шукати вірного товариша! І він неборачиско не устояв супроти падких поглядів Рузі і ступив на ту саму дорогу, що й я т. є перестав учити ся. Не знаю лише, чи також свої двійки складав на жертвеннику любови, чи де їх собі записував... Але я не зараз пізнав его зраду. Я калїграфував поезії, писав дневник, учив ся на память найкрасні поезії — а він кібіцував коло Рузі і відпроваджував єї аж під двері...

Не знаю я вже, звідки я о тім всім довідав ся, але таки відкрив я зраду і закипів страшенною лютостю. Мене трохи кров не залаля, в очах чорїло, і я в першій хвилі рішив ся «убити» зрадника. Того таки вечера я чатував на мого суперника з бучком під парканом до півночі, але він не прийшов... Ми стали завзятими ворогами. Доперва третій товариш, перед ко-

трим ми пожалувались, погодив нас і ми оба постановили торжественно під пятацяткою, при шклянці пива, відцуратись невірної дівчини, засьпівавши тріо: «Мені з жінкою не возить ся! — А тютюв та люлька козаку в дорозі — знадобить ся!»

Але я був хитрий Малорос. Усунувши так суперника з дороги, сам не уступив ані крехитки... і відкладав осьвідчєнє з дня на день... Моя Руза видячи, який я сафандула (так мене назвала перед моїм другом, з чим він проговорив ся мені при пиві), хотіла мені допомогти. Загорювала то сюди то туди, а я ані руш! Аж раз мене питає:

— Ви любите театр?

— Дуже люблю.

— А вступили би ви до театру? Я би зараз вступила...

— З вами, панно Рузю, я би вступив до пекла...

— Отже добре, вступаймо разом, заки ще театр відде до Дрогобича.

Тоді гостював в Самборі театр і була добра нагода. Я укладав собі рожеві плани, який то я буду щасливий, які буду ролі грати — розуміє ся з Рузєю... Я вправляв ся в різних мольогах і кричав нераз на цілу хату як божевільний... Рішуча хвиля збирала ся. Уже третій раз було оголошенє «на жаданє публики ще одно, послідне представленє» — аж тет... «A Schlange

новлюване стипендій для образования артистів; 7. засноване бібліотеки драматичних творів і праць про теорію та техніку драматичної штуки; 8. видаване sztuk драматичних і праць із обсягу історії й теорії драматичної штуки і видаване часописи посвяченій драматичній штуці; 9. засноване фонду емеритального для артистів товариства; 10. закладане філії товариства і опіка над тими філіями. — § 9. Членом дійсним може бути кождий, хто писемно або лично зголосить ся до виділу, заплатити що найменше піврічну вкладку і зстане виділом прийнятий. Під тими самими умовами стають членами також громади і законно існуючі інституції літературні, наукові і гуманітарні. — § 10. Неприйнятні виділом в члени може прийняти загальний збір, коли хто з членів поставити в сій справі інтерєляцію і збір буде уважав за відвітне ухвалу виділу змінити. — § 11. Хто зложити одноразово для товариства 100 корон, стає досмертним членом-добродієм товариства. § 12. Хто зложити одноразово 500 корон, стає досмертним членом-основателем товариства, а імя его вишеує ся в особну книгу. — § 13. Членам-добродіям і членам основателям прислугують всі права членів дійсних. — § 15. Члени добродії, основателі і члени почесні не платять вкладок. — § 38. Найменше 20 дійсних членів може зложити філію товариства на підставі сего статуту, за призволенем головного виділу, по мысли приписів закона. Філія вибирає на сталє пробуване місце, в якій є ц. к. суд повітовий і повідомляє про те приналежну власть. — Притім просимо всіх тих добродіїв, до котрих вислано пушки, щоби ті пушки по святах отворили, гроші товариству прислали і своїми печатками наново замкнули. Так само просимо всіх тих добродіїв, що їм ще попередних літ вислано цеголки і листи, до збирання вкладок, аби були ласкаві прислати зібрані гроші товариству, зглядаю листи і цеголки звернути, щоби ошадити нам видатків і часу на дотичну переписку. Всіх знов добродіїв, яким недавно вислано листи, та і цілу нашу суспільність просимо при нагоді надходячих свят не забувати на наше товариство а то тим більше, що каса нашого товариства виплатила майже весь зібраний гріш головному комітету на будову театру. — Товариство має на складі такі видання: 1. М. Лисенко. Партитура до „Наталки Полтавки“ 4 К, а з пересилкою пошт. 450 К. 2. І. Котляревский: „Наталка Полтавка“ 40 с. 3. О. Бобикевич: „Настоящі“ 50 с. 4. Г. Цеглинський: „Ворожит“ 1 К, а невагом розішлемо незалегаючим з вкладками членам товариства дві преміювані товариством комедії Льва Логіцкого: 5. „Два домики і одна фіртка“ і 6. „Заверуха“. Всі ті видання можна набувати в книгарні Наук Тов-а ім. Шевченка. Ставропільській або прямо в товаристві, Ринок ч. 10. — Від Виділу драм. Тов-а ім. І. Котляревского, у Львові, дня 4. цвітня 1904. Г. Огоновский, голова. Іван Воднар, секретар.

— **Вписи студентів львівського університету** на літній піврік 1904 починають ся завтра дня 5. цвітня, а кінчать ся з днем 20. цвітня. Подання о увільненні від чесного належить внести при вписі найдалше до дня 20. цвітня.

— **Нове касинозе товариство**, як нам доносять, засновує ся у Львові під назвою „Мицанська Бода“, до якого будуть могли належати Русини-Українці як з ремісничої так урядничої класи.

— **До Залуча**, звідки мали внести до снатицького староства 580 подань о перехід на православе, як доносить „Буковина“, має прихати небагом новий станіславський Владика о. др. Хомяшина.

— **3 Тернополя** пишуть нам: Заходом кружка жіночого філії Товариства педагогічного в Тернополі відбуде ся в кімнатах „Рускої Бесіди“ в провідну неділю, дня 17. цвітня с. р. спільне сьвячене, на яке всю нашу місцеву і замісцеву інтелігенцію отсім запрошує ся. Початок о год 8½ вечер. По сьвяченім відбудуть ся танці. Пани платять 2 К на музику і напитки, пані дають замість вступу полумиски. Чистий дохід призначений на будову народного театру. — *Виділ.*

— **3 Тов-а св. Петра**. На річ Тов-а в місяці марцю с. р. зложили: Тов. Кред. „Руска Каса“ в Рогатині 20 К; о. Горчинський в Фалиша від церкв в Фалиша і Станкові по 5 К; о. Левицький в Вербова 2 К; о. Яковський в Хмільна від себе 2 К, а від церкв в Хмільнім і в Немілові по 4 К; о. Бачинський парох Козлоза від себе 2 К, а від там. двох церкв по 6 К; о. Пелех в Толцова щирецкого деканату 25 К; о. Кушійр в Лісник 2 К; о. Еліяшевський парох в Гумени від себе 2 К, а від церкви 6 К; о. декан Пачовський в Борщевич від брацтва церковного 5 К, а від о. Курмановича і п. Блавацкого зі Запотова по 1 К; о. Мурович парох в Лошні 2 К; о. Садовський в Шибалина від там. двох церкв по 6 К, від себе 2 К, а від п. Кислевської 2 К; о. Гайдукевич в Острова 5 К; Виділ Ради повітової в Збаражі 100 К; на руки декана буского о. Словицкого: церкви в Дідилові і Буску по 5 К, церква в Соколі 6 К, громада в Соколі 5 К, о. Николай і п. Мария Піджарко в Дідилова, о. Дейницький в Соколі, о. Словицкий в Буска і господарі: Іван і Текля Панас, Дмитро і Матрона Кіт, Іван і Ева Кіт, Анна Гриньків і Марта Рубаха по 2 К, а півець церк. Николай Біль, госп.: Теодор Еліяевич, Петро Панас, Ілько Величко, Николай Галушка, Сенько Звір, Осип Кулик, Николай Бойко, Осип і Николай Мужик і Ілько Кулик, Авксентій Пелешок, Ілько Климків, Дмитро Труш, Самуїл Рубала, Андрей Гриньків, Карпо Хуткий, Тома Гриньків, Гринько і Василь Рубаха, Стеф. Кравець, Василь Швагуляк і господарі: Параскевія Мудра, Параскевія Дебрий, Варвара Рубаха, Катерина Швагуляк, Марта Рубаха, Ева Кулик, Текля Пшон і Цирка Швагуляк по 1 К, а прочі парохіянни Дідилова складку 10 К, разом 80 К; Виділ Ради повіт в Коломиї 100 К; п. Клявдія Федакевич зі Залозець стар. 2 К, о. Горалевич в Угерка від церкви 6 К, а від себе 1 К; на руки о. декана Пачовского з Борщович: церква в Рокитні 5 К, а госп.: Ева Фохт, Мария Вигор і Мария Яремко з Рокитна по 1 К, від жени Софії 2 К, від ц. к. судії Юрчинського і его жени Марії по 2 К; Богдан Дідицький 40 К; Тов-о „Дієстер“ 400 К, а для філії в Перемишлі і Станіславові по 300 К; о. Любавич з Острова 1-20 К, о. Сенік з Бережницьк. кр. 19 К, на котрі зложили: церква в Воли великій 6 К, а о. Кордуба в Воли вел. і о. Калинський в Надітич по 2 К; о. Сакно від церкви в Лагодіві 5 К; сов. Грабовенський в Микуніцях від церкви в Ладичині і Коивках по 6 К, а від пароха з Ладичина о. Сьвітенького 2 К; декан підгаецький о. Лотоцький 26 К, на котрі зложили: церква в Телячій, Білокеринці і Кальнім по 6 К, о. Гордівський з Кального 3 К, о. Літинський з Те-

лячого 2 К, а о. Навроцький з Голгоц, о. Томович з Мозолівки і о. Білинський з Підгаєць по 1 К; о. Кинасевич з Волкова 2846 К; о. Літинський з Телячого від брацтва 6 К; о. Пачовський, декан ярівський від Марії Гащук і Марії Коніводка з Рокитна 2 К; о. Бордун в Бережниці від себе 2 К, а від брацтва церкви мат. в Бережниці і доч. в Лотатниках по 6 К; парох Перемишлян о. І. Копертинський 20 К, на котрі аложили: церкви в Перемишлянах і Коростні по 5 К, о. Копертинський і Читальня „Просьвіти“ по 2 К, а Семен Левицький телеграфіст і Семен Подвірний різник, Параскевія Прешляковска, Стефан Гіциньський з Перемишлян, Іван Сохацький і Марта Лоїк з Коростна по 1 К; на руки пароха Струсова о. Цегельского: о. Сьвітенький з Ладичина і церкви в Налуку і Варваринцях по 6 К, парох Скварява о. Струмінський від себе і парохіян по 1 К. — Всім жертводавцям — сердечне Спаси Біг. — При тім пригадуємо, що загалній збори членів відбудуть ся дня 26. с. м., а Веч. оо. деканів, яко відповідників просимо, щоби при поданях о загомогу подавали висоту загомоги, а надто зазначили, чи ходити патентови о зворотну чи о безповоротну загомогу. — *Виділ.*

— **Борба Славян з германізмом**. З Відня доносять, що десять славянських і одно італійське товариство студентів внесли протест проти зарядженю ректора політехніки, аби всі написи на політехніці і оголошеня були виключно в німецькій мові. Ті товариства заповідають, що если ректорат не допустить також славянських написів, то по святах прийде до розрухів.

— **Пятнистий тиф в Галичині**. В тижня від 22. до 28. марця стверджено урядово нові случаи пятнистого тифу в отсих повітах: Львів (місто 2, Рудно 5) 7, Чортків (Мухавка) 2, Чесанів (Суха Воля) 4, Ярослав (Крамарівка) 1, Яворів (Язів новий і Тростянець) 12, Кольбушева (Сідлянкі) 2, Мостиска (Чернява, Сломбаш і Соломянка) 9, Підгайці (Вишнівчик) 2, Перемишляни (Глиняни, Підгайцьки, Солова і Задвіре) 17, Рава (Немирів) 1, Снятин (Заболотів) 1, Старий Самбір (місто і Лопушанка) 4, Стрий (Гутар) 6, Тернопіль (Ладичин) 7, Тарнів (Петровичі) 8, Товмач (Лядзке шлях.) 2, Турка (Лосимеч, Ясеница замкова, Явора, Шумяч і Волосянка мала) 22, Золочів (Зборів) 1, Жовква (Батятичі) 2. Разом 110 случаев.

— **Пятна на сонці**. Перед кількома днями полявила ся на східнім березі сонця велика пляма і буде видна ще через тиждень, поки изслідком обороту землі не зайде поза західний беріг сонця. Пляма займає 70. частину проміру сонця і є в дійсности 1½ разів більша, чим наша земля. Можна єї оглядати через звичайну театральну лорнетку з прикуреними склами. Через малий далековид можна ще бачити меншу пляму понизше згаданої, а на захід від середини сонішого кружка пять плям малих.

— **Льсованя**. При тягненю льосів Рудольфа дня 1. с. м. головна виграна 30.000 К упала на серию 1.613, ч. 31. — При тягненю льосів регуляції Тиси упала гол. виграна 90.000 К на с. 353 ч. 59, с. 3660 ч. 5, с. 3699 ч. 41, с. 3767 ч. 22 і с. 376 ч. 57. — При тягненю бруншвицких льосів гол. виграна 130.000 К упала на с. 3.49 ч. 48.

— **Пожари**. В Дорожові, самбірського повіта, згоріло оподі 10 господарств, вартости около 6400 К. — В Горинці, чесанівського повіта, згоріла горальня Алекс. кв. Пінійського. Шкода виносить 50.000 К. — В Войтхівичах коло Перемишлян знищив огонь 5 селянських загород, вартости 4.000 К.

— **Смаччого!** Один з познаньських місячників доносить отсю сензацийну вість: Хемік І. Г. Дорніг в Трахав біля Дрезна винайшов посіб продукції алькоголю з людських екскрементів при помочи сухої дестіляції. Алькоголь одержаний в сей спосіб нічим не ріжнить ся від алькоголю з жита і картоплів. Професор др. Маєр з Дрезна і три патентовим урядом визначені хеміки перевірили в робітні винахідника, що з одного кілограма сухих людських екскрементів можна одержати 70 гр. алькоголю, або 9 літрів на 100 клг. калу. (Картоплі дають на 100 клг. 11½ клг.) Для продукції сего алькоголю утворило ся вже акційне товариство, але саксонський уряд покищо не хоче дати на те дозволу. Обчислено, що місто з 100.000 душ населеня може в той спосіб випродукувати 4.500 гектолітрів алькоголю. Супроти сего є надія, що горівка подешевє.

В кождій рускій хаті повинна бути на стіні мала всеї Русии-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Львові (Величина : 75x59 см.). Коштує лише 40 сот. Молодіж при науці чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ такої великої Вітчизни.

Наука, штука, література.

— **Католицький Вхід**, орган богословів руск. дух. Семинарії, почав виходити у Львові і містить в 1 випуску: Вегунне слово. — Голгофта,

a Krokodil is nicht a Peirl für den, wus sie hat mit geschrieben“ — кликнув би залюблений жид.

Приходжу раз до дому і хочу нову жертву з математики вписати до дневника, коли гляді! — на столі лежать карточка писана рукою Рузі: „О мій! Судьба нас розлучає і люди нас розлучають.. Я з наказу батька виходжу проти моєї волі за оберавзера... Але Тебе, мій соколе, не забуду ніколи, ніколи, ніколи, ніколи, ніколи! — Твоя на віки нещаслива Рузі“.

Як би вежа пізанська завалила ся, як би грім в ясного неба ударив, як би сьвіт перевернув ся. — я би так не злякав ся. Мені в очах потемніло... Отямившись, питаю ся нашої служкині:

— Чи п. нна Рузі ще є?
— Ого! ще рано, як паніч пішли до школи, поїхала. В мясниці єї весіле! — і усміхнула ся злобно.

А то доля! Без працяння, без любого погляду тих очей, ясних зірочок, без доброго слова, без одного стиснення руки, без незабудьки на спомин! Доле моя, доле! що ти вирабляєш?.. Я став цілувати тую картину паперу, послідну пам'ятку по Рузі... і страх лютував на тиранство батьків несовісних, що безощадно, безсердечно силують своїх дочок виходити за оберавзерів... Який чорт видумав оберавзерів і цілу бранжу еторожі скарбової? І я запалав невгамованю

завзятостю против зелених панчів, як найгорячіший пачкар...

Усе мов горе вилив я в своїм дневнику і записав его до послідної картини... Ходжу як сонний. Ніяка робота мене не бере ся. Одна поезія мене займає, але не кожда Гомера не можу стерити, не лиш для того, що він по грецьки писав, але нема в нім згадки про любов, а мені лиш такої поезії днесь треба...

Висповідав ся я якось перед моім товаришем, що був з тої самої місцевости, що Рузі, і знав єї добре.

— Іди дурний! не завертай собі голови. Вона не почислила би всіх тих кібіців, з якими знала ся... То вітрениця! — і розіовів мені де-що більше, що вже не перейшло би цензури...

Я поміркував, ударив себе по чолі і сказав тії достопамятні слова:

— Fumus asini!

Я спалив свій дневник під кухонним жертвенником і взяв ся сердечно до книжки, бо на місячній конференції начислили, що я аж три предмети зложив на жертвеннику любови.

Так було колись... Давно воно минуло, а я ще тепер, як побачу Таліяна з мавпою, то утікаю і не дивлю ся в той бік. Біда не спить.

Бережани, 27. II. 1904.

страстні стихи Павла Штокалка. — Християнство в освітленю Христ. епіграфі, Петра Карманьського. — Казуїстика, подав І. Фіголь. — Бібліографія. Вісти. — До I випуску додано три аркуші „Поясень св. Євангелиста Матея в гоміліях“. — „Кат. Вхід“ виходить чвертьрічно в обемі 5 аркушів і коштує річно 5 К. Редакція і адміністрація: Львів, ул. Коopersька 36 (дух. Семинарія).

— Гостинець руским діточкам. Черновецька філія тов-а „Руска Школа“ видає дрібні брошури для шкільної дитвори. Досі вийшло 9 таких брошурок, а 4 брошури вже вичерпані, хотай друковано їх в накладі 3.000 до 5.000 примірників. Послідні дві брошури мають отсі заголовки: ч. 8. „Гостинець руским діточкам“; ч. 9. „Втеча трох братів із турецької неволі“. Зміст всіх брошурок цікавий і надає ся на лектуру для шкільної молодіжи. Замовляти можна у редактора: Іларія Карбулицького, надчителя в Мамаївцях (Буковина).

Телеграми

з дня 4. цвітня.

Оломунець. Наслідником архієп. Кона буде напевно бернеський єпископ Бавер.

Білгород. Скупщина уповажила міністра скарбу до підвищення народного довгу на 10 мільонів денарів.

Любляна. В північній Країні шаліла оводі страшна буря і наробила величезні шкоди.

Барцельона. Поліція арештувала якогось Сан Романо за ширене анархізму.

Льондон. Бюро Райгера доносить, що заповнений російскою флотією коло островів Елота японський пароход віз амуніцію і провіант для Япанців.

Порт Артур. Дня 30. м. м. приїхав ту вел. кн. Борис Володимирович. На двірці витало его население і офіцерський корпус.

Християнський Календар МІСІОНАРЯ на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Вислає лише за готівку. *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

Голгофту поему П. Ш. (відбитку з „Католицького Веходу“) можна дістати в Ставропітійській книгарні у Львові ул. Руска ч. 3. по ціні 20 сот. а з поштовою оплатою 25 сот. (7—10)

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери
виплачує без потручення
провізіні або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

✦ Від 3. до 15. цвітня 1904. ✦

Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білеті вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Читайте! Читає

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажючи, щоб в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано євми днями найдешевший збірник сих творів п. з. „**ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА**“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Вислає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВИТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10.).

Ново отворена і з комфортом уладжена ЦУКОРНЯ

під фірмою ТЕОФІЛЬ ПОТУРАЙ

ул. Академічна ч. 28. (дім Впов. інженера Ріхмана)

поручає свої знамениті виробі з обсягу цукорництва, а то: цукри, тіста, овочі, конфітури і шоколяду. Лікери, кава, чай і шоколяда в кожній порі.

☛ Льокаль отворений до 12-ої в ночи. ☛

88 (2—4)

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБИЖЕ І ПАШУ

проти огневих шкід

в одинокім рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну чисту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4.161.669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в купілярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк крайвий і каси ощадности.

АГЕНЦІИ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де єще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві краківськім; власну провізцію від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“

у Львові, ринок 10, в домі „Просьвіти“.

Розклад поїздів залізничих обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1.30	6-10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6-22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	1.50	6-30	до Підволочиск (Київ), Бродів дв. головний
	6-20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	2-04	6-43	6-45	6-43	дв. Підзамче
	6-50	з Соколя, Рави руської	8-25	6-45	8-35	6-45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
	7-35	з Самбора, Хирова	2-50	8-35	9-05	8-35	до Кракова, Відня, Праги, Берліна
	7-35	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		9-05	9-25	9-05	до Лавочного, Хирова, Калуша
	7-55	на дв. головний		9-25	9-40	9-25	до Самбора, Хирова
	7-45	з Лавочного (Пешту), Калущи, Хирова		9-40	10-35	9-40	до Белзці, Соколя, Любачева
	8-55	з Кракова, Відня, Праги, Берліна		10-35	10-40	10-35	до Чернівців, Потутор, Делятина
	9-57	з Стрия		10-40	10-57	10-40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
	10-25	з Рипенева, Любачева		10-57	3-05	10-57	дв. Підзамче
	11-15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)		3-05	3-25	3-05	до Стрия, Хирова, Борислава
	1-10	з Лавочного, Калущи, Хирова, Борислава		3-25	3-40	3-25	до Рипенева, Любачева
2-15		з Підволочиск, Кошичинів на дв. Підзамче		3-40	3-50	3-40	до Самбора, Хирова
2-30		на дв. голов.		3-50		3-50	до Яворова
	4-35	з Стрия, Хирова, Борислава	НІЧ				
	5-06	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче	12-45	6-05	до Станиславова, Жидачева		
	5-30	на дв. голов.		6-15	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави		
	5-20	з Яворова		6-51	до Яворова		
1-40	5-40	з Чернівців, Інкав		6-40	до Лавочного (Пешту), Калущи, Хирова		
	5-50	з Кракова, Відня, Праги, Берліна		8-05	до Соколя, Рави руської		
	5-55	з Белзці, Соколя, Любачева		9-00	до Підволочиск, Бродів дв. дворець		
НІЧ				9-20	дв. Підзамче		
12-20	8-20	з Яворова		10-42	до Інкав, Чорткова		
8-40	9-20	з Чернівців, Букшешту		10-55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги		
2-31	9-50	з Кракова, Відня, Берліна, Ясла, Риманова		11-00	до Підволочиск, Бродів дв. головний		
	10-00	з Самбора, Інкав		11-24	дв. Підзамче		
	10-02	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підзамче		11-05	до Стрия		
	10-20	на дв. голов.		11-11	до Жовквы (звиче що педлі)		
	10-40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калущи		4-10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора		
	3-09	з Тернополя, Граматолова на дв. Підзамче					
	3-80	на дворець головний					

ЗАМІТКА: Пасажири чикають ся від 5. години вечером до 5. години 59 минут рано. Час середно-європейский, значить ся під часу літнього о 86 минут, а зиче 12 год. часу середно-європейского — 12 год. о 11 ми. часу літнього — всю інформаційне п. к. величизні державних і уз. Краєвчих ч. 5. уділяє повноч. в справях залізничих, продає білетів великого розд. і роз. люди і дці.